

Vergaderjaar 2024–2025

36 740 I

Jaarverslag en Slotwet van de Koning 2024

Nr. 1

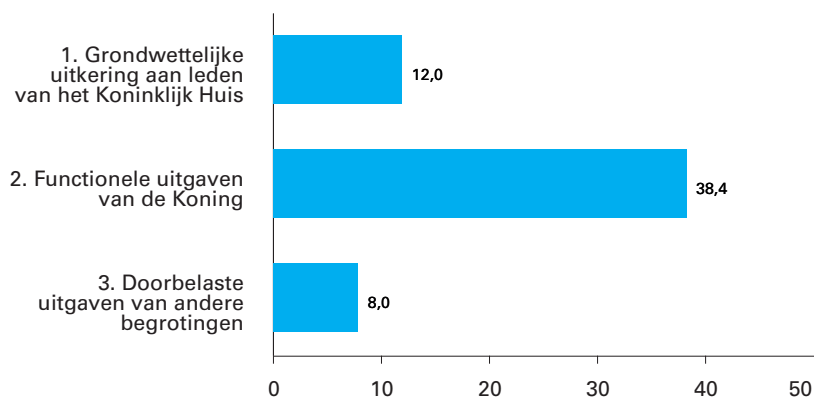
JAARVERSLAG VAN DE KONING
Ontvangen 21 mei 2025

INHOUDSOPGAVE

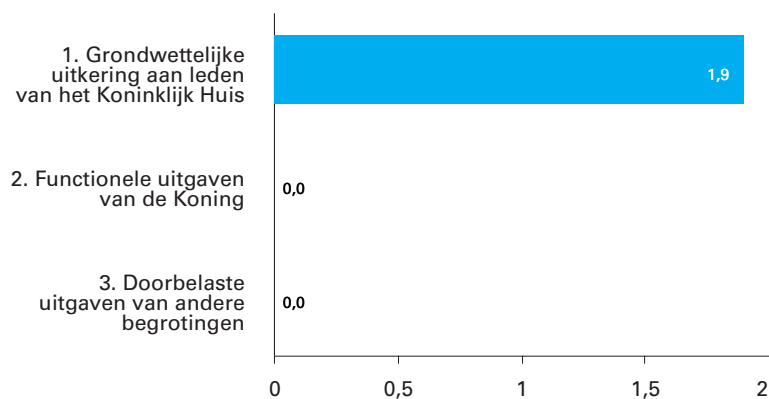
Gerealiseerde uitgaven en ontvangsten	3
A. Algemeen	4
1. Aanbieding van het jaarverslag en verzoek tot dechargeverlening	4
Dechargeverlening door de Tweede Kamer	6
Dechargeverlening door de Eerste Kamer	6
2. Leeswijzer	7
B. Beleidsverslag	9
3. Niet-Beleidsartikelen	9
3.1 Artikel 1 Grondwettelijke uitkering aan leden van het Koninklijk Huis	9
3.2 Artikel 2 Functionele uitgaven van de Koning	12
3.3 Artikel 3 Doorbelaste uitgaven van andere begrotingen	16
4. Bedrijfsvoeringsparagraaf	19
C. Jaarrekening	20
5. Verantwoordingsstaat	20
6. Saldibalans	20
D. Extracomptabele Bijlagen	22
Bijlage 1: Gerealiseerde uitgaven die in verband met het koningschap kunnen worden beschouwd	23
Bijlage 2: Overige onderwerpen	25
Bijlage 3: Moties en toezeggingen	26

GEREALISEERDE UITGAVEN EN ONTVANGSTEN

Figuur 1 Gerealiseerde uitgaven verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (x €1 mln.). Totaal € 58,5

Figuur 2 Gerealiseerde ontvangsten verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (x €1 mln.). Totaal € 1,9

A. ALGEMEEN

1 1. Aanbieding van het jaarverslag en verzoek tot dechargeverlening

AAN de voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Hierbij bied ik het jaarverslag met betrekking tot de begroting van de Koning (I) over het jaar 2024 aan.

Onder verwijzing naar de artikelen [2.37](#) en [2.40](#) van de Comptabiliteitswet 2016 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Algemene Zaken decharge te verlenen over het in het jaar 2024 gevoerde financiële beheer.

Voor de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening stelt de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van [artikel 7.14](#) van de Comptabiliteitswet 2016 een rapport op. Dit rapport wordt op grond van [artikel 7.15](#) van de Comptabiliteitswet 2016 door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden. Het rapport bevat de bevindingen en het oordeel van de Algemene Rekenkamer over:

1. het gevoerde begrotingsbeheer, financieel beheer, materiële bedrijfsvoering en de daartoe bijgehouden administraties van het Rijk;
2. de centrale administratie van de schatkist van het Rijk van het Ministerie van Financiën;
3. de financiële verantwoordingsinformatie in de jaarverslagen;
4. de totstandkoming van de niet-financiële verantwoordingsinformatie in de jaarverslagen;
5. de financiële verantwoordingsinformatie in het Financieel jaarverslag van het Rijk.

Bij het besluit tot dechargeverlening worden verder de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken betrokken:

1. het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2024;
2. het voorstel van de slotwet dat met het onderhavige jaarverslag samenhangt;
3. het rapport van de Algemene Rekenkamer over het onderzoek van de centrale administratie van de schatkist van het Rijk en van het Financieel jaarverslag van het Rijk;
4. de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer over de in het Financieel jaarverslag van het Rijk, over 2024 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten over 2024, alsmede over de saldibalans over 2024 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in [artikel 7.14](#), tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016).

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de betrokken slotwet is aangenomen en voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,

H.W.M. Schoof

Dechargeverlening door de Tweede Kamer

Onder verwijzing naar [artikel 2.40](#) van de Comptabiliteitswet 2016 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Tweede Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van [artikel 2.40](#), derde lid, van de Comptabiliteitswet 2016 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Dechargeverlening door de Eerste Kamer

Onder verwijzing naar [artikel 2.40](#) van de Comptabiliteitswet 2016 verklaart de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Eerste Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van [artikel 2.40](#) van de Comptabiliteitswet 2016 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de Minister van Financiën.

2. Leeswijzer

De begroting van de Koning geeft door middel van drie artikelen inzicht in de geraamde uitgaven ten behoeve van de uitoefening van het koningschap. Artikel 1 bevat de grondwettelijke uitkeringen aan de leden van het Koninklijk Huis, zoals vastgelegd in de Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis (WFSKH). Artikel 2 geeft inzicht in de functionele uitgaven die gepaard gaan met de uitoefening van het koningschap, die op declaratiebasis door de Dienst van het Koninklijk Huis namens de Koning bij de Minister-President worden ingediend en ten laste van deze begroting worden betaald. Artikel 3 geeft de doorbelaste uitgaven van andere begrotingen weer. Deze uitgaven hangen wel functioneel samen met het koningschap, maar lopen niet via de Dienst van het Koninklijk Huis.

Het jaarverslag van de Koning geeft de daadwerkelijke uitgaven op bovenstaande artikelen weer. In onderdeel B van dit jaarverslag zal per artikel worden ingegaan op de realisaties in 2024. Alle verschillen tussen budgettaire raming en realisatie zijn op artikelniveau toegelicht. In de toelichtende tabellen kan door afronding het totaal afwijken van de som der onderdelen.

Uitputting van de begroting vindt plaats via de verstrekking van voorschotten aan de Dienst van het Koninklijk Huis en aan het Ministerie van Defensie. Voor artikel 1 geschiedt de afrekening in het lopende begrotingsjaar. Voor de artikelen 2 en 3 vindt de afrekening van de voorschotten aan de Dienst van het Koninklijk Huis respectievelijk het Ministerie van Defensie in het volgende begrotingsjaar plaats, omdat na afloop van het begrotingsjaar de eindverantwoordingen worden ingediend. Uitgangspunt is dat de kas- verplichtingegevens, zoals die uit de begrotingsregistratie blijken, bepalend zijn voor dit jaarverslag. Om inzicht te geven in de daadwerkelijk door de Dienst van het Koninklijk Huis gedeclareerde functionele kosten en de feitelijke uitgaven van het Militaire Huis wordt in de toelichting bij de begrotingsartikelen 2 en 3 gebruik gemaakt van de eindverantwoording van de Dienst van het Koninklijk Huis respectievelijk het Ministerie van Defensie. Om die reden wordt in de toelichting het verschil tussen de betaalde voorschotten (het geautoriseerde budget) en de eindverantwoording gepresenteerd. De ontvangsten bij de artikelen in dit jaarverslag hebben betrekking op ontvangsten uit hoofde van lagere ingediende declaraties ten opzichte van de verstrekte voorschotten van het voorgaande jaar. In de toelichting van artikel 2 wordt op totaalniveau ingegaan op de ontwikkeling van de bestemmingsreserves in 2024.

Begroting I valt onder de niet-departementale begrotingen. Vanwege een afwijkend regime hoeft geen apart centraal apparaatsartikel te worden opgenomen in de verantwoording. De begrotingsartikelen die worden opgenomen in deze verantwoording hebben het karakter van een niet-beleidsartikel. Dit is conform de Rijksbegrotingsvoorschriften.

Onderdeel C van dit jaarverslag bevat de jaarrekening met daarin de verantwoordingsstaat en de saldbalans met toelichting.

Onderdeel D van dit jaarverslag bevat de extracomptabele bijlagen met daarin de uitgaven bij andere ministeries die verband houden met het koningschap. Dit betreft de uitgaven met toelichting. Daarnaast is een bijlage met moties en toezeggingen opgenomen. Deze bijlage bevat de stand van zaken van alle nieuwe moties en toezeggingen sinds de peildatum van de gelijknamige bijlage bij de ontwerp-begroting.

In de toelichtende tabellen kan door afronding het totaal afwijken van de som der onderdelen.

Grondslagen voor de vastlegging en de waardering

De verslaggevingsregels die van toepassing zijn op de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten zijn ontleend aan de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2025. Voor de departementale begrotingsadministratie wordt het verplichtingen-kasstelsel toegepast.

Groeiparaagraaf

Ten opzichte van vorig jaar en ten opzichte van de begroting 2024 zijn er geen aanpassingen.

B. BELEIDSVERSLAG

3. Niet-Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Grondwettelijke uitkering aan leden van het Koninklijk Huis

A. Algemene doelstelling

Het verstrekken van de grondwettelijke uitkeringen krachtens artikel 1 van de Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis (WFSKH).

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Algemene Zaken is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Koning (artikel 4.3 lid 1, Comptabiliteitswet 2016).

C. Beleidsconclusies

Niet van toepassing.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 1 Budgettaire gevolgen artikel 1 Grondwettelijke uitkering aan leden van het Koninklijk Huis (bedragen x € 1.000)

	Realisatie ¹					Vastgestelde begroting	Verschil
	2020	2021	2022	2023	2024	2024	2024
Verplichtingen	8.583	8.829	10.869	11.368	12.043	11.640	403
Uitgaven	8.583	8.829	10.869	11.368	12.043	11.640	403
Grondwettelijke uitkering aan leden van het Koninklijk Huis	8.583	8.829	10.869	11.368	12.043	11.640	403
Institutionele inrichting	8.583	8.829	10.869	11.368	12.043	11.640	403
Ontvangsten	0	0	1.818	1.789	1.895	1.831	64

1 Door afronding kan de som van de delen afwijken van het totaal.

E. Toelichting op de instrumenten

Uitgaven

De grondwettelijke uitkeringen zijn opgebouwd uit twee componenten: een A-component, die het inkomensbestanddeel vormt, en een B-component die betrekking heeft op personele en materiële uitgaven.

De personele uitgaven binnen de B-component hebben met name betrekking op de hofhouding en een aantal andere personeelsleden die hun instructie rechtstreeks van de uitkeringsgerechtigde leden ontvangen. Tot de hofhouding behoren het management van de Dienst van het Koninklijk Huis en adviseurs. De materiële uitgaven hebben betrekking op activiteiten met een hoog representatief karakter die samenhangen met de functie van de Kroondrager.

Zoals vastgelegd in de Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis (WFSKH) volgt het inkomensdeel van de uitkeringsgerechtigde leden van het Koninklijk Huis (de A-component) de ontwikkeling van de netto bezoldiging van de vicepresident van de Raad van State. De cao-ontwikkeling van de sector Rijk is hierbij het uitgangspunt. Het gedeelte van de B-component dat betrekking heeft op de personele uitgaven, en daarmee de salarissen van de hofhouding, volgt de salarisontwikkeling van de rijksambtenaren. Het gedeelte van de materiële uitgaven in de B-component wordt geïndexeerd op basis van de consumentenprijsindex van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

De verplichtingen en de uitgaven in dit begrotingsartikel betreffen de definitieve bedragen.

Tabel 2 Grondwettelijke uitkering aan: (bedragen x € 1.000)

	A	B	Totaal
De Koning	1.122	5.912	7.033
De echtgenote van de Koning	445	768	1.213
De Koning die afstand heeft gedaan van het koningschap	634	1.269	1.902
De vermoedelijke opvolger van de Koning	332	1.562	1.894
Totaal	2.532	9.512	12.043

In de ontwerpbegroting van de Koning 2024 is voor de A-component, het feitelijke inkomen van de grondwettelijke uitkeringen in 2024, rekening gehouden met de cao-ontwikkeling zoals vastgelegd in de cao afspraken van de sector Rijk van 2022 tot en met juni 2024. Voor de berekening van de raming van de A-component voor de tweede helft van 2024 is gebruik gemaakt van de loonindexatie 2024 zoals opgenomen in de raming van het Centraal Economisch Plan (CEP) van maart 2023. Voor de B-component, de vergoeding voor personele en materiële uitgaven van de grondwettelijke uitkeringen, is de raming van de personele uitgaven ook voor de helft geïndexeerd op basis van de cao-ontwikkeling van de sector Rijk 2022-2024 en voor de tweede helft op basis van de loonverwachting van het CEP van maart 2023. De materiële uitgaven zijn geraamd op basis van de consumentenprijsindex van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

De feitelijke realisatie van het inkomen (de A-component) wordt gebaseerd op de werkelijke ontwikkeling van de netto bezoldiging van de vicepresident van de Raad van State. De uitwerking van de cao-ontwikkeling voor de sector Rijk werkt ook door naar de personele uitgaven in de B-component.

De hogere realisatie van het inkomen (A-component) en de personele kosten binnen de B-component van de grondwettelijke uitkeringen over het jaar 2024 is het gevolg van het onderhandelingsresultaat CAO Rijk 2024-2025, geldend per juli 2024. Daarnaast werkt de hogere consumentenprijsindex (CPI) van het CBS door naar de materiële uitgaven in de B-component.

Ontvangsten

De Minister-President heeft op 11 juni 2021 de Tweede Kamer geïnformeerd (Kamerstukken II 2020/21, [35570 I, nr. 15](#)) over het besluit van de Prinses van Oranje dat zij vooralsnog haar grondwettelijke uitkering zal terugstorten. Op 7 mei 2024 is de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over het besluit dat met ingang van 1 januari 2025 de Prinses van Oranje zal stoppen met het terugstorten van de Grondwettelijke onkostenvergoeding

(de B-component). Haar inkomensbestanddeel (de A-component) zal zij terug blijven storten tot het einde van haar studie (Kamerstukken II 2023/24, [36410 I, nr. 13](#)).

De uitkering die de Prinses van Oranje in 2024 heeft ontvangen, is teruggestort.

3.2 Artikel 2 Functionele uitgaven van de Koning

A. Algemene doelstelling

Het verrichten van uitgaven die functioneel met het koningschap samenhangen krachtens [artikel 3](#) van de Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis (WFSKH).

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Algemene Zaken is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Koning ([artikel 4.3 lid 1](#), Comptabiliteitswet 2016).

C. Beleidsconclusies

Niet van toepassing.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van artikel 2 Functionele uitgaven van de Koning (bedragen x € 1.000)

	Realisatie ¹					Vastgestelde begroting	Verschil
	2020	2021	2022	2023	2024	2024	2024
Verplichtingen	30.470	31.167	32.188	36.668	38.406	36.668	1.738
Uitgaven	30.470	31.167	32.188	36.668	38.406	36.668	1.738
Functionele uitgaven van de Koning	30.470	31.167	32.188	36.668	38.406	36.668	1.738
<i>Institutionele inrichting</i>	30.470	31.167	32.188	36.668	38.406	36.668	1.738
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

1 Door afronding kan de som van de delen afwijken van het totaal.

E. Toelichting op de instrumenten

Uitgaven

Begrotingsartikel 2 bevat de functionele uitgaven die te relateren zijn aan de uitoefening van het koningschap en die op declaratiebasis door de Dienst van het Koninklijk Huis (DKH) namens de Koning worden ingediend bij de Minister-President en die ten laste van deze begroting worden betaald. Het begrotingsartikel bestaat uit een personele component, een materiële component en de dotatie aan de bestemmingsreserves. De uitputting van dit begrotingsartikel vindt plaats via de verstrekking van voorschotten aan de Dienst van het Koninklijk Huis. Ieder jaar vindt hierop controle plaats door een accountant met daarop een review door de Auditdienst Rijk en de Algemene Rekenkamer.

Ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting is er een verschil bij de uitgaven. De hogere realisatie is het gevolg van de rijksbreed uitgekeerde loon- en prijsbijstelling van € 1,7 miljoen bij de eerste suppletoire begroting (Kamerstukken II 2023/24, 36550-I, nr. 1). Indien hiermee rekening wordt gehouden sluit de realisatie aan op het geautoriseerd budget en is sprake van volledige uitputting.

De primaire taak van de Dienst van het Koninklijk Huis is de ondersteuning van Koning Willem-Alexander, Koningin Máxima, de Prinses van Oranje, Prinses Beatrix en overige leden van het Koninklijk Huis bij hun werkzaamheden. De Dienst van het Koninklijk Huis bestaat uit het Civiele Huis en het Militaire Huis. De diverse hofdepartementen van het Civiele Huis kennen ieder hun eigen discipline. Leden van het Militaire Huis ondersteunen de coördinatie en de uitvoering van evenementen en diverse veiligheidsaspecten rondom het Koninklijk Huis.

Onderstaande tabel maakt het verloop van de verschillende onderdelen binnen dit begrotingsartikel inzichtelijk. De realisatie betreft de gegevens, zoals deze door de Dienst van het Koninklijk Huis zijn verantwoord in de eindafrekening over 2024. Om een volledig inzicht te geven in de uitputting worden deze gegevens afgezet tegen het geautoriseerde budget inclusief de suppletoire begrotingsmutaties.

Tabel 4 Functionele uitgaven van de Koning 2024 (bedragen x € 1.000)

	Realisatie (1)	Geautori- seerde budget (2)	Verschil (1)-(2)
Personeel Dienst van het Koninklijk Huis	23.330	22.661	669
Materieel Dienst van het Koninklijk Huis	13.905	14.482	– 577
Materiële uitgaven faunabeheer	296	303	– 7
Uitgaven voor luchtvaartuigen	821	880	– 59
Bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk	54	80	– 26
Totaal	38.406	38.406	0

De functionele uitgaven over 2024 laten een volledige uitputting van het geautoriseerde budget zien. Per onderdeel van de functionele uitgaven wordt een nadere toelichting gegeven.

Personele uitgaven

De personele uitgaven hadden in 2024 betrekking op 245 fte. Dit is exclusief de leden van de hofhouding die worden betaald uit de vergoeding voor personele uitgaven van de grondwettelijke uitkeringen.

Materiële uitgaven

De materiële uitgaven hebben betrekking op uitgaven voor de diverse hofdepartementen. De specifieke materiële posten voor faunabeheer, uitgaven voor bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk en uitgaven voor luchtvaartuigen worden nader apart toegelicht.

Dotaties bestemmingsreserves

De Dienst van het Koninklijk Huis heeft bestemmingsreserves voor lange termijninvesteringen. Door te reserveren kan de Dienst van het Koninklijk Huis een planmatig financieel beleid voeren en worden incidentele hoge uitgaven bij langetermijninvesteringen voorkomen. Jaarlijks vinden dotaties aan en onttrekkingen van de bestemmingsreserves plaats waaraan een investeringsplan ten grondslag ligt. De dotaties bedroegen in 2024 € 3 miljoen en zijn onderdeel van de materiële en personele uitgaven.

Tabel 5 Dotaties en onttrekkingen bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000)

Stand 31-12-2023	3.190
Onttrekkingen	– 3.896
Dotaties	3.070
Stand 31-12-2024	2.364

Hieronder worden de diverse posten binnen de materiële uitgaven, waaronder de werkzaamheden van de hofdepartementen, nog nader toegelicht.

Departement Intendance

De Intendance verzorgt het dagelijks beheer en het onderhoud van de aan het Staatshoofd ter beschikking gestelde Koninklijke Paleizen. Ook het in de paleizen aanwezig meubilair en het onderhoud aan de tuinen en parken, vallen onder verantwoordelijkheid van de Intendance. De Intendance werkt nauw samen met het Rijksvastgoedbedrijf. De bezetting van dit departement betreft circa 20 fte.

Departement Hofmaarschalk

Het departement van de Hofmaarschalk geeft vorm aan het Koninklijk onthaal en de logistieke uitvoering bij alle evenementen en ontvangsten in binnen- en buitenland waar leden van het Koninklijk Huis gastheer zijn. Ook zorgt het departement voor de dagelijkse operatie van de particuliere Koninklijke huishouding. De bezetting van dit departement betreft circa 123 fte.

Koninklijk Staldepartement

Het Koninklijk Staldepartement zorgt voor het vervoer van de leden van het Koninklijk Huis en de hofhouding. Dit gebeurt deels in eigen beheer, terwijl een ander deel wordt verzorgd in nauwe samenwerking met partners. De bezetting van dit departement betreft circa 42 fte. Binnen dit departement worden ook de kosten verantwoord die betrekking hebben op de uitgaven voor luchtvaartuigen. De uitkeringsgerechtigde leden van het Koninklijk Huis mogen, zoals bepaald in het *Besluit gebruik van het regeringsvliegtuig en luchtvaartuigen van de krijgsmacht*, gebruik maken van het regeringsvliegtuig. De raming is gebaseerd op ervaringscijfers van de afgelopen jaren. De realisatie kan door diverse omstandigheden gedurende het jaar afwijken.

Tabel 6 Uitgaven voor luchtvaartuigen 2024 (bedragen x € 1.000)

	Realisatie (1)	vastge- stelde begroting (2)	Verschil (1)-(2)
Inzet regeringsvliegtuig (PH-GOV)	141	563	– 422
Inzet Gulfstream KLu	43	42	1
Inhuur civiele helikopters	8	25	– 17
Inhuur civiele luchtvaartuigen	629	251	378
Totaal	821	880	– 59

Departement Koninklijke Verzamelingen

Onder de Koninklijke Verzamelingen wordt verstaan het geheel aan cultureel erfgoed dat in de afgelopen eeuwen is bijeengebracht door en aangeboden aan leden van het Huis Oranje-Nassau. Hieronder vallen beeldende kunst en kunsthistorie, maar ook fotografie en bibliotheek- en archiefbestanden. Het Departement Koninklijke Verzamelingen beheert

de meeste collecties van het Huis Oranje-Nassau en draagt zorg voor de door diverse stichtingen, familieleden en de Staat toevertrouwde collecties. Daarnaast heeft het departement een taak bij het ontsluiten van de archieven, collecties en paleizen voor publiek. De bezetting van dit departement betreft circa 13 fte.

Departement Informatie en Communicatie Technologie

Het Departement Informatie- en Communicatietechnologie verzorgt de digitale informatievoorziening en de informatie- en communicatietechnologie voor de Koning zelf, de Dienst van het Koninklijk Huis, Kroondomein Het Loo en het Kabinet van de Koning. De bezetting van dit departement betreft circa 11 fte.

Departement Faunabeheer

Binnen het departement Faunabeheer wordt een bedrag geraamd voor het onderhoud van de wegen en de wildrasters, de zogenoemde infrastructuurkosten van het Kroondomein Het Loo. Daarnaast wordt een bedrag geraamd voor de exploitatie van de terreinauto's en een bedrag voor reiskosten, opleidingen, accountantskosten, etc. De bezetting van dit departement betreft circa 4 fte. Het budget van € 303 duizend voor 2024 is nagenoeg volledig uitgeput.

Overige ondersteunende Departementen

Tot de overige ondersteunende departementen behoren het Bureau van de Grootmeester, het Algemeen Secretariaat, de Thesaurie en de stafafdeling P&O. Deze onderdelen zijn onder andere verantwoordelijk voor de algemene dagelijkse leiding, de invulling van het programma van de leden van het Koninklijk Huis, de coördinatie van (staats)bezoeken en evenementen en ondersteuning op het gebied van financiën en HRM. De bezetting van deze departementen betreft in totaal circa 32 fte. Het geheel van alle hofdepartementen valt onder de verantwoordelijkheid van de Grootmeester.

Bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk

De begrote uitgaven van € 80 duizend die samenhangen met bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk in de vorm van reis- en verblijfkosten (inclusief de vliegbkosten) vormen ook een deel van de materiële uitgaven binnen dit begrotingsartikel. Het Caribisch deel van het Koninkrijk wordt niet elk jaar bezocht. De begroting is destijds gebaseerd op gemiddelde uitgaven en is sindsdien niet aangepast. De uitgaven voor bezoeken aan het Caribisch deel van het Koninkrijk zijn in 2024 volledig benut voor de bezoeken die in 2024 hebben plaatsgevonden.

Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix bezocht van 12 tot en met 15 november Sint Maarten en Saba. Het bezoek stond in het teken van het werk van Dutch Caribbean Nature Alliance (DCNA) en sociaal-maatschappelijke initiatieven op de eilanden. De Prinses is beschermvrouwe van DCNA. Daarnaast heropende de Prinses het luchthavengebouw van Princess Juliana International Airport op Sint Maarten.

3.3 Artikel 3 Doorbelaste uitgaven van andere begrotingen

A. Algemene doelstelling

Het toerekenen van de uitgaven die niet via de Dienst van het Koninklijk Huis lopen, maar wel deel uitmaken van de uitgaven die functioneel samenhangen met het koningschap.

B. Rol en verantwoordelijkheid

Deze uitgaven ontstaan (en worden betaald) onder de verantwoordelijkheid van de desbetreffende minister. De Minister van Algemene Zaken is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Koning ([artikel 4.3 lid 1](#), Comptabiliteitswet 2016) en zorgt voor een adequate toerekening.

C. Beleidsconclusies

Niet van toepassing.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van artikel 3 Doorbelaste uitgaven van andere begrotingen (bedragen x € 1.000)

	Realisatie ¹					Vastgestelde begroting	Verschil
	2020	2021	2022	2023	2024	2024	2024
Verplichtingen	6.414	6.448	6.970	8.161	8.038	7.593	445
Uitgaven	6.414	6.448	6.970	8.161	8.038	7.593	445
Doorbelaste uitgaven van andere begrotingen	6.414	6.448	6.970	8.161	8.038	7.593	445
<i>Doorbelaste uitgaven van andere begrotingen</i>	6.414	6.448	6.970	8.161	8.038	7.593	445
Ontvangsten	53	269	108	0	0	0	0

1 Door afronding kan de som van de delen afwijken van het totaal.

E. Toelichting op de instrumenten

Uitgaven

Ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting zijn de uitgaven hoger dan begroot. Bij de eerste suppletoire begroting 2024 (Kamerstukken II 2023/24, 36550-I, nr. 1) is het budget verhoogd als gevolg van uitgekeerde loon- en prijsbijstelling (€ 446 duizend).

Daarnaast is in de suppletoire begroting september 2024 (Kamerstukken II 2024/25, 36613-I, nr. 1) het budget verhoogd in verband met een structurele verhoging bij het Kabinet van de Koning voor informatiehuishouding (€ 70 duizend) en de eindafrekening over het jaar 2023 voor het Militair Huis (€ 13 duizend).

De hiernavolgende tabel geeft inzicht in de verschillende onderdelen binnen dit begrotingsartikel, dat bestaat uit een personele en een materiële component. Om een volledig inzicht te geven in de uitputting worden deze gegevens afgezet tegen het geautoriseerde budget inclusief de suppletoire begrotingsmutaties in 2024.

Tabel 8 Doorbelaste uitgaven 2024 (bedragen x € 1.000)

	Realisatie (1)	Geautori- seerde budget (2)	Vershil (1)-(2)
Doorbelaste personele uitgaven	6.778	6.529	249
Doorbelaste materiële uitgaven	1.454	1.580	– 126
Totaal	8.233	8.109	124
waarvan RVD	2.143	2.154	– 11
waarvan Militaire Huis	2.842	2.635 ¹	207
waarvan Kabinet van de Koning	3.247	3.320	– 73

¹ Geautoriseerd budget excl. eindafrekening MH 2023 van €13 duizend

Voor het Militaire Huis betreft de realisatie de gegevens, zoals deze door het Ministerie van Defensie zijn verantwoord in de eindafrekening over 2024. De begroting is gebaseerd op realisatiecijfers van het Ministerie van Defensie per rang van het voorgaande jaar. De afrekening is op basis van de daadwerkelijke salarisbetaling per functionaris. Per saldo is bij het Militaire Huis een overschrijding van € 207 duizend door hogere personele uitgaven als gevolg van het onderhandelingsresultaat CAO Rijk 2024-2025, geldend per juli 2024. De eindafrekening van deze hogere dan geraamde uitgaven van het Militaire Huis zal leiden tot een uitgave op artikel 3 van de begroting van de Koning in 2025, die bij de (eerste) suppletoire begroting zal worden verwerkt.

Rijksvoorlichtingsdienst

De afdeling Communicatie Koninklijk Huis (CKH) van de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) verzorgt de communicatie over de Koning en de andere leden van het Koninklijk Huis. In 2024 betrof dit de volgende activiteiten:

1. Communicatievoorbereiding, advisering en inhoudelijke en organisatorische mediabegeleiding van circa 300 optredens en activiteiten in binnen- en buitenland. Het betrof onder andere de communicatie bij werkbezoeken en evenementen door heel Nederland, zoals in het kader van 80 jaar vrijheid, een bezoek aan de wijk Tarwekamp na de explosie, de herdenking van de vliegramp met vlucht MH17, de opening van het Nationaal Holocaust Museum of gesprekken over de doorwerking van de situatie in Israël en de Palestijnse gebieden op het leven van mensen in Nederland. Maar ook inkomende staatsbezoeken van Spanje en Portugal, een uitgaand werkbezoek aan de staten Georgia en New York in de Verenigde Staten, een bezoek aan Saba en Sint Maarten, een werkbezoek van de Koning in het kader van waterstof aan Denemarken en Noorwegen en bezoeken van Koningin Máxima in het kader van financiële gezondheid;
2. Woordvoering en beantwoording van mediavragen en strategisch communicatieadvies op thema's;
3. Behandeling van interviewverzoeken en begeleiding van mediaproducties. Begeleiding bij mediaoptredens van de leden van het Koninklijk Huis en in voorkomende gevallen medewerkers van de Dienst van het Koninklijk Huis.
4. Opstellen en uitgeven van 352 persberichten over activiteiten van het Koninklijk Huis en publicatie van een digitaal [jaaroverzicht Koninklijk Huis 2024](#);

5. redactioneel beheer van de online communicatieactiviteiten via Instagram, Facebook, X, Threads, YouTube, LinkedIn en de website van het Koninklijk Huis.

Bij de uitvoering van deze activiteiten wordt zorg gedragen voor een goed evenwicht tussen tijdige en feitelijke voorlichting enerzijds en bescherming van de persoonlijke levenssfeer anderzijds. De personeelsinzet voor de uitvoering van deze activiteiten betrof 14,62 fte.

Militaire Huis

Het Militaire Huis (MH) is een integraal onderdeel van de Dienst van het Koninklijk Huis (DKH). De activiteiten van het Militaire Huis betreffen onder meer:

1. het (mede-)organiseren van evenementen voor en begeleiding van de Koning en de leden van het Koninklijk Huis;
2. het coördineren van veiligheidsaspecten binnen de DKH en namens DKH met externe partners in de veiligheidsketen;
3. het onderhouden van de niet-politieke contacten tussen het Koninklijk Huis en het Ministerie van Defensie en
4. het verzorgen van het militaire ceremonieel aan het hof.

De personeelsinzet voor de uitvoering van deze activiteiten in 2024 betrof 15,2 fte.

Kabinet van de Koning

Het Kabinet van de Koning (KvdK) ondersteunt als kleine, eigenstandige overheidsorganisatie de Koning ten behoeve van de uitoefening van diens constitutionele taken en fungeert als schakel tussen de Koning en de overige leden van de regering en bestuurlijke autoriteiten. De taken van het Kabinet van de Koning omvatten met name:

1. informeren van de Koning ten behoeve van zijn gesprekken met binnenlandse en buitenlandse hoogwaardigheidsbekleders, staats- en andere buitenlandse bezoeken, bezoeken aan andere landen van het Koninkrijk en binnenlandse bezoeken. Voorbeelden van ontvangsten zijn het aanbieden van geloofsbrieven door ambassadeurs van andere landen en het beëdigen van hoge functionarissen waarvoor in de wet is vastgelegd dat dit geschiedt ten overstaan van de Koning. Binnenlandse bezoeken van de Koning omvatten onder meer werkbezoeken met ministers en staatssecretarissen en streekbezoeken;
2. aan de Koning ter tekening voorleggen van alle door de ministeries en de Staten-Generaal aangeboden stukken en het verzorgen van de daarbij behorende correspondentie;
3. opstellen en overbrengen van boodschappen aan andere staatshoofden en aan internationale autoriteiten;
4. behandelen en doorgeleiden van aan de Koning gerichte verzoekschriften. Deze brieven worden bij het Kabinet van de Koning aan de hand van een analyse van de onderhavige problematiek overgedragen aan de bewindspersoon die verantwoordelijk is voor het beleidsterrein. Het Kabinet informeert de Koning over de afhandeling van ontvangen verzoekschriften en
5. registreren, bewaren en aan het Nationaal Archief overdragen van wetten en Koninklijke Besluiten.

De personele inzet voor de uitvoering van deze taken was 25,72 fte.

4. Bedrijfsvoeringsparagraaf

Paragraaf 1 - uitzonderingsrapportage voor de volgende verplichte onderdelen

1. **Rechtmatigheid**
Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd die de rapporteringstoleranties overschrijden.
2. **Totstandkoming niet-financiële verantwoordingsinformatie**
Er hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.
3. **Begrotingsbeheer, financieel beheer en de materiële bedrijfsvoering**
Er hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.
4. **Misbruik en oneigenlijk gebruik**
Niet van toepassing.
5. **Overige aspecten van bedrijfsvoering**
Er hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.
6. **Fraude- en corruptierisico's**
Niet van toepassing

Paragraaf 2 - Rijksbrede bedrijfsvoeringsonderwerpen

Er hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.

Paragraaf 3 – Belangrijke ontwikkelingen en verbeteringen in de bedrijfsvoering

Er hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.

C. JAARREKENING

5. Verantwoordingsstaat

Tabel 9 Verantwoordingsstaat 2024 van de Koning (I) (Bedragen x € 1.000)

Art. Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting			(2) Realisatie			(3) = (2) - (1) Verschil realisatie en vastgestelde begroting		
	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaal	55.901	55.901	1.831	58.487	58.487	1.895	2.586	2.586	64
Niet-beleidsartikelen									
1 Grondwettelijke uitkering aan leden van het Koninklijk Huis	11.640	11.640	1.831	12.043	12.043	1.895	403	403	64
2 Functionele uitgaven van de Koning	36.668	36.668	0	38.406	38.406	0	1.738	1.738	0
3 Doorbelaste uitgaven van andere begrotingen	7.593	7.593	0	8.038	8.038	0	445	445	0

6. Saldibalans

Tabel 10 Saldibalans per 31 december 2024 van de Koning (I) (bedragen x € 1.000)

Activa ¹			Passiva		
	31-12-2024	31-12-2023		31-12-2024	31-12-2023
Intra-comptabele posten					
1 Uitgaven ten laste van de begroting	58.487	56.199	2 Ontvangsten ten gunste van de begroting	1.895	1.790
3 Liquide middelen	0	0			
4 Rekening-courant RHB ²	0	0	4a Rekening-courant RHB	56.592	54.409
5 Rekening-courant RHB Begrotingsreserve	0	0	5a Begrotingsreserves	0	0
6 Vorderingen buiten begrotingsverband	0	0	7 Schulden buiten begrotingsverband	0	0
8 Kas-transverschillen	0	0			
Subtotaal intra-comptabel	58.487	56.199	Subtotaal intra-comptabel	58.487	56.199
Extra-compatbele posten					
9 Openstaande rechten	0	0	9a Tegenrekening openstaande rechten	0	0
10 Vorderingen	0	0	10a Tegenrekening vorderingen	0	0
11a Tegenrekening schulden	0	0	11 Schulden	0	0
12 Voorschotten	41.041	39.169	12a Tegenrekening voorschotten	41.041	39.169
13a Tegenrekening garantieverplichtingen	0	0	13 Garantieverplichtingen	0	0
14a Tegenrekening andere verplichtingen	0	0	14 Andere verplichtingen	0	0
15 Deelnemingen	0	0	15a Tegenrekening deelnemingen	0	0
Subtotaal extra-comptabel	41.041	39.169	Subtotaal extra-comptabel	41.041	39.169
Totaal	99.528	95.368	Totaal	99.528	95.368

1 Door afronding kan de som van de delen afwijken van het totaal.

2 Rijkshoofdboekhouding

**Toelichting bij de saldibalans per 31 december 2024 van de Koning (I)
(bedragen x € 1.000)**

1 en 2) Begrotingsuitgaven en begrotingsontvangsten

Verrekening van de begrotingsuitgaven en de begrotingsontvangsten 2024 zal plaatsvinden nadat de Slotwet door de Staten-Generaal is vastgesteld.

4a) Rekening-courant RHB van de begroting van de Koning

Voor de begroting van De Koning is de Rekening-courant € 54,4 miljoen. Dit betreft de saldering van de uitgaven en de ontvangsten. Samen met de Rekening-courant van het Kabinet van de Koning (KvdK) en de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) is de Rekening-courant RHB van de begroting van de Koning onder punt 4 opgenomen in de saldibalans van het ministerie van Algemene Zaken voor € 57,1 miljoen.

12) Voorschotten

12a) Tegenrekening voorschotten

De betalingen die aan de Dienst van het Koninklijk Huis (DKH) en aan het Militaire Huis (MH) zijn gedaan, worden onder de voorschotten opgenomen voor zover het betalingen betreft waarover de controlerende instantie nog geen verklaring heeft kunnen afgeven. In 2024 zijn de voorschotten over 2023 afgerekend. Het te verrekenen bedrag van de eindafrekening over 2024 van het Militair Huis wordt in 2025 verwerkt in de (eerste) suppletoire begroting van de Koning.

In 2024 is aan voorschotten verstrekt en afgerekend:

Tabel 11 Dienst van het Koninklijk Huis (bedragen x € 1.000)

Ontstaansjaar	Stand 1-1-2023	Verstrekt in 2024	Afgerekend in 2024	Stand 31-12-2024
2023	36.668	0	– 36.668	0
2024	0	38.406	0	38.406
Totaal	36.668	38.406	– 36.668	38.406

Tabel 12 Militaire Huis (bedragen x € 1.000)

Ontstaansjaar	Stand 1-1-2023	Verstrekt in 2024	Afgerekend in 2024	Stand 31-12-2024
2023	2.501	0	– 2.501	0
2024	0	2.635	0	2.635
Totaal	2.501	2.635	– 2.501	2.635

D. EXTRACOMPTABELE BIJLAGEN

Binnen de Rijksbegroting worden ook op begrotingen van andere ministeries uitgaven geraamd die in verband met het koningschap kunnen worden beschouwd. Het gaat om de begrotingen van Justitie en Veiligheid en Defensie voor de beveiliging, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het ter beschikking stellen van paleizen en Buitenlandse Zaken voor uitgaande staatsbezoeken, officiële bezoeken en werkbezoeken van het Koninklijk Huis en inkomende bezoeken van hoogwaardigheidsbekleders. De betreffende ministers zijn voor deze begrotingen verantwoordelijk. De begroting van de Koning en deze andere begrotingen vormen het stelsel van te ramen en te verantwoorden uitgaven die samenhangen met de uitoefening van het koningschap.

In bijlage 1 worden bovengenoemde uitgaven in het jaar 2024 gepresenteerd. Door deze uitgavenrealisaties op een integrale wijze bij het jaarverslag van de Koning te presenteren, wordt de vindbaarheid van en het inzicht in deze uitgaven vergroot. De extracomptabele bijlage brengt geen verandering in de ministeriële verantwoordelijkheid voor de respectievelijke begrotingsposten.

Naast de uitgaven die in verband met het koningschap kunnen worden beschouwd, zijn ook andere onderwerpen opgenomen in bijlage 2 «Overige onderwerpen». Dit betreft de in 2024 verantwoorde uitgaven voor het onderhoud aan de Groene Draeck, de subsidie voor Kroondomein Het Loo en een verwijzing naar de stichtingen die vermogensbestanddelen bevatten die functioneel zijn voor de uitoefening van het koningschap.

Bijlage 1: Gerealiseerde uitgaven die in verband met het koningschap kunnen worden beschouwd

De gerealiseerde uitgaven worden hieronder per begroting nader toegelicht.

Buitenlandse Zaken (begroting V, artikel 4), uitgaven ten behoeve van staatsbezoeken, officiële bezoeken en werkbezoeken van het Koninklijk Huis

Tabel 13 Buitenlandse Zaken (begroting V, artikel 4) (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2024	Vastgestelde begroting 2024
Buitenlandse Zaken	2.677	2.000

De Koning heeft in 2024 twee inkomende Staatsbezoeken ontvangen, van Spanje en Portugal. Het uitgaande Staatsbezoek aan Vietnam werd op verzoek van de Vietnamese autoriteiten uitgesteld vanwege binnenlandse omstandigheden. De Koning heeft werkbezoeken gebracht aan de Verenigde Staten en aan Denemarken en Noorwegen. De uiteindelijke uitgaven waren hoger dan de vastgestelde begroting. Er is ten tijde van de eerste suppletoire begroting 2024 een structurele verhoging van het budget geweest van € 0,5 miljoen. Daarnaast is er een eenmalige verhoging van het budget geweest van € 0,6 miljoen ten tijde van de tweede suppletoire begroting 2024.

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (begroting VII, artikel 9), Bijdrage voor huisvesting Koninklijk Huis

Tabel 14 Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (begroting VII, artikel 9) (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2024	Vastgestelde begroting 2024
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	15.696	17.100

De bijdrage van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aan het RVB voor de huisvesting (Paleizen) van het Koninklijk Huis bedroeg in 2024 € 15,7 mln.

Genoemd bedrag voor de paleizen bestaat uit een aantal componenten. In 2024 heeft het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) circa € 7,4 miljoen. in rekening gebracht voor rente en afschrijvingen en huur. De rente en afschrijvingen zijn voor investeringen die vanaf 2010 via de leenfaciliteit zijn gefinancierd en zijn geactiveerd op de balans van het RVB. Voor de vergoeding voor regulier dagelijks en planmatig onderhoud is circa € 7,2 miljoen afgerekend en voor vergoeding voor kleinere investeringen, functionele verbeteringen en projecten op basis van wet- en regelgeving circa € 1,1 miljoen.

Huis ten Bosch

In 2024 zijn er geen renovaties of verbouwingen uitgevoerd.

Paleis Noordeinde

In 2024 zijn er geen renovaties of verbouwingen uitgevoerd.

Koninklijk Paleis Amsterdam

In 2024 zijn er geen renovaties of verbouwingen uitgevoerd. Wel vindt het groot onderhoud aan het dak, het timpaan en de toren plaats. Deze is gestart in 2023 en loopt tot en met 2026.

Defensie (begroting X, artikel 5), uitgaven bewaking koninklijke paleizen

De Minister van Defensie is beheersverantwoordelijk voor de vaststelling van de omvang, samenstelling en de vereiste mate van gereedheid van de Koninklijke Marechaussee (KMar). De uitvoering is opgedragen aan de KMar. Het gezag over de KMar ligt niet alleen bij het ministerie van Defensie. Afhankelijk van de betreffende taak is dat het ministerie van Justitie en Veiligheid (het Openbaar Ministerie en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid), Asiel en Migratie, Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Defensie of de burgemeester. In artikel 4 van de Politiewet (2012) wordt de KMar opgedragen om onder meer te waken over de veiligheid van de leden van het Koninklijk Huis, in samenwerking met andere daartoe aangewezen organen.

Justitie en Veiligheid (begroting VI, artikel 36)

Op basis van onder andere de Politiewet heeft de minister van Justitie en Veiligheid de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de leden van het Koninklijk Huis en is daarmee verantwoordelijk voor een adequate en proportionele uitvoering van de beveiliging rondom de leden van het Koninklijk Huis en hun woon- en werkverblijven. De Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister van Defensie zorgen voor de uitvoering daarvan in personele zin. Deze ministers hebben middelen voor deze beveiligingstaken op hun begroting staan, ongeacht of deze uitgaven voor beveiliging betrekking hebben op leden van het kabinet, van de Kamers der Staten-Generaal of het Koninklijk Huis. Vanwege veiligheidsrisico's worden deze uitgaven niet nader toegerekend, omdat daar informatie over de beveiliging aan zou kunnen worden ontleend naar de te beveiligen objecten en personen.

Bijlage 2: Overige onderwerpen

Defensie (begroting X, artikel 2), uitgaven Groene Draeck

De Groene Draeck is in 1957 door de Nederlandse bevolking aan toenmalig kroonprinses Beatrix geschonken. De Staat gaf bij deze gelegenheid mede het onderhoud van de Groene Draeck als geschenk. De kosten voor het onderhoud aan de Groene Draeck worden begroot en verantwoord bij het Ministerie van Defensie zolang Prinses Beatrix gebruik maakt van de Groene Draeck. In de planperiode 2021 t/m 2025 is maximaal € 435 duizend beschikbaar voor onderhoud, waarbij de daadwerkelijke uitgaven kunnen fluctueren over de jaren heen. Er is voor het benodigde meerjarige groot onderhoud inmiddels € 364,7 duizend aan onderhoudskosten gemaakt. Dit meerjarig onderhoud werd door tussenkomst van de Dienst van het Koninklijk Huis (DKH) bij een specialistische werf uitgevoerd. De in 2024 door Defensie gedragen kosten voor het in uitvoering zijnde meerjarige onderhoud van de Groene Draeck zijn € nihil. Van het totaal beschikbare onderhoudsbudget tot en met 2025 resteert € 70,3 duizend. De meerkosten in de planperiode boven de € 435 duizend voor het onderhoud aan de Groene Draeck komen voor rekening van de eigenaresse.

Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (begroting XIV, artikel 22) subsidie Kroondomein Het Loo

Het Loo is een landgoed van circa 10.400 hectare en bestaat uit twee deelgebieden: de Staatsdomeinen bij Het Loo en het eigenlijke Kroondomein. Bij de Staatsdomeinen bij Het Loo zijn de baten en lasten voor rekening van de Staat. Het eigenlijke Kroondomein (6.700 hectare) wordt, zoals is vastgelegd in de Wet op het Kroondomein, geëxploiteerd door de Kroondrager, waarbij alle baten en lasten voor zijn rekening komen. Het juridisch eigendom berust bij de Staat. Het Rijk heeft voor de periode 2022-2027 een subsidie verstrekt aan de Kroondrager voor beheer- en inrichtingsmaatregelen van het Kroondomein. De uitgaven voor deze subsidie bedroegen € 0,746 miljoen in 2024.

Stichtingen

Op de website van het Koninklijk Huis is een overzicht van stichtingen opgenomen, waarin vermogensbestanddelen zijn ondergebracht die functioneel zijn voor het uitoefenen van het koningschap.

Te denken valt aan de stichting Kroongoederen van het Huis Oranje-Nassau, waarin bijvoorbeeld de Gouden Koets is ondergebracht, en de stichting Koninklijke Geschenken, die de geschenken beheert die aan de Koning zijn aangeboden bij bijvoorbeeld staatsbezoeken. Voor meer informatie over de stichtingen wordt verwezen naar de rubriek 'Financiën Koninklijk Huis' op www.koninklijkhuis.nl. In deze rubriek is informatie beschikbaar over diverse aan het Koninklijk Huis gerelateerde financiële onderwerpen, zoals de begroting van de Koning.

Bijlage 3: Moties en toezeggingen

Tabel 15 Door de Staten-Generaal aanvaarde moties die zijn afgerond

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
motie-Aartsen/Keijzer over een plan om het Predicaat Hofleverancier meer landelijke waardering en aandacht te geven.	Kamerstukken II 2023/24, 36410-I, nr.8	De minister van EZK werkt aan de aangenomen motie Keijzer/Aartsen die oproept tot opwaardering van het predicaat Hofleverancier en zal de Kamer op korte termijn informeren.
motie-Sneller c.s. over het opheffen van de vrijstelling van inkomstenbelasting voor de leden van het Koninklijk Huis.	Kamerstukken II 2023/24, 36410-I, nr.11	Afgehandeld. Kamerbrief van 4 oktober 2024 (Kamerstukken II 2024/25, 36600-I-5).

Tabel 16 Door de Staten-Generaal aanvaarde openstaande moties

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
motie-Sneller over een voorstel uitwerken voor de invulling van een ceremonieel Koningschap	Kamerstukken II 2024/25, 36600-I, nr.6	In behandeling.
motie-Sneller/Six Dijkstra over een substantiële verbetering doorvoeren in de publieke verantwoording over de uitgaven ten laste van de rijksbegroting die betrekking hebben op het Koninklijk Huis	Kamerstukken II 2024/25, 36600-I, nr.7	In behandeling.
motie-Van Nispen over een wijzigingsvoorstel van artikel 40 van de Grondwet voorleggen om de vrijstelling van inkomsten-, erf- en schenkbelasting op te heffen voor het Koninklijk Huis	Kamerstukken II 2024/25, 36600-I, nr.8	In behandeling.
motie-Ergin over een taakstelling uitwerken voor het koningshuis om de personele uitgaven op verantwoorde wijze te verminderen	Kamerstukken II 2024/25, 36600-I, nr.11	In behandeling.

Tabel 17 Door bewindslieden gedane toezeggingen die zijn afgerond

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De Minister President zal de wens van Eerdmans (JA21) over de herintroductie van de Gouden Koets op Prinsjesdag op een daartoe geëigend moment aan de Koning overbrengen.	Kamerstukken II 2024/25, 36600-I, Begrotingsbehandeling 2025, 9 oktober 2024	Uitgevoerd.

Tabel 18 Door bewindslieden gedane toezeggingen die nog niet zijn afgerond

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De regering zal alle benodigde technische ondersteuning verlenen bij initiatiefwetsvoorstellen voor aanpassing van artikel 40 GW (vrijstelling persoonlijke belastingen e.a.).	Kamerstukken II 2023/24, 36410-I, Begrotingsbehandeling 2024, 18 januari 2024	Desgewenst aan de orde in geval van een initiatiefwetsvoorstel ten aanzien van Grondwetsartikel 40.
De Minister President zal een brief aan de Kamer zenden met een uitgebreide toelichting en een oordeel over de werking van de ministeriële verantwoordelijkheid, mede gericht op de toekomst. Daarbij zal hij ook ingaan op de fundamentele vragen van Aartsen (VVD) en reflecteren op de motie-Sjoerdsma/Van Ojik uit 2019.	Kamerstukken II 2024/25, 36600-I, Begrotingsbehandeling 2025, 9 oktober 2024	In behandeling.
De Minister President zal nagaan op welke manier gehoor kan worden gegeven aan het verzoek om de Kamer schriftelijk te informeren over de fiscale en juridische complexiteit van het opheffen van de belastingvrijdom.	Kamerstukken II 2024/25, 36600-I, Begrotingsbehandeling 2025, 9 oktober 2024	In behandeling.